

Sak 8

Overordnede økonomiske mål for 2025 – 2027

-herunder kontingentsystem og prinsipper for forvaltning av opphavsrettsmidler

Kort bakgrunn

Se NJs regnskaper for ytterligere informasjon.

Mediebransjen har gjennomgått betydelige endringer de siste årene, preget av både nyetableringer og nedleggelse. Det er utfordringer knyttet til de økonomiske rammevilkårene og den teknologiske utviklingen.

De store mediekonsernene, Amedia, Schibsted og Polaris Media, har styrket seg gjennom oppkjøp og partnerskap. Flere nye lokalaviser har blitt lansert, som Amedia-eide KRS avisen Kristiansand og RA Stavanger, som ble lansert i 2023 og 2024. Polaris Media har kjøpt opp flere lokalaviser på Vestlandet, samt Hallingdølen og Setesdølen. Schibsted gjennomgikk en betydelig omstrukturering i 2024, da konsernet solgte sin medievirksomhet til Stiftelsen Tinius, som ble eneeier av det nyopprettede selskapet Schibsted Media AS.

Samtidig har avisbransjen opplevd flere nedleggelse og avviklinger. Lokalavisen Bare Åsane ble lagt ned i 2023, og det er en reduksjon i antall selvstendige aviser gjennom oppkjøpene. Mens Fagpressen fikk fjorten nye medlemmer i 2023.

Den digitale transformasjonen har også ført til stor konkurranse fra globale aktører og strømme-tjenester. Bruken av kunstig intelligens vil ytterligere endre måten mediebransjen jobber på.

Økonomien i bransjen

Fortsatt nedgang i bruken av de tradisjonelle mediene som papiraviser og lineær-TV har hatt innvirkning på annonseinntektene, og de økte annonseinntektene et par år tilbake, er erstattet av annonsefall og vanskeligere økonomisk situasjon.

Selv om nordmenns vilje til å betale for digitale nyheter er svært høy i verdenssammenheng, var lønnsomheten i 2024, ifølge rapporten «Norsk Medieøkonomi 2019 – 2023» tilsvarende 2022, som var det svakeste året siden finanskrisen.

Flere mediehus og konsern har varslet større nedbemanninger som følge av redusert økonomi. Den politiske situasjonen har også betydning for medienes økonomiske rammebetingelser og ikke minst stortingsvalget høsten 2025 kan føre til endringer i bransjen.

Merverdifritaket for elektroniske tjenester som ble fjernet i 2023, førte til nedbemanninger i TV 2, men påvirker også mulighetene negativt for andre medier til å produsere nyheter og aktualiteter i video- og lyd. Medietilsynet leverte tidlig i 2025 en utredning som beskriver «status og vurdere fremtidig utvikling/scenarier når det gjelder de økonomiske forutsetningene for redaktørstyrte medier i Norge». Medietilsynet anbefaler at et plattformnøytralt merverdiavgiftsfritak for nyhetsmedier gjeninnføres.

Høsten 2026 skal Kultur- og likestillingsdepartementet legge frem budsjettproposisjon for

fireårige styringssignal for de økonomiske rammene for NRK og de direkte tilskuddordningene for mediestøtte.

Medlemsutvikling 2023–2024

Medlemstallet har fortsatt å stige de siste to årene. Ved utgangen av 2024 hadde vi 8694 medlemmer, en oppgang på 387 fra utgangen av 2022. Økningen nærmer seg veksten i den forrige toårsperioden.

Antallet som betaler ordinær kontingent er ikke like stor, det har steget med 213 i den samme perioden. Det er ellers særlig antallet studenter som har økt, med 147 til 702. Frilanserne er derimot blitt 33 færre og var ved årsskiftet 638 medlemmer.

Medlemsutviklingen for organisasjonen henger tett sammen med økonomien i bransjen, og for 2025 er det budsjettet med et stabilt medlemstall. Klarer organisasjonen å beholde medlemmer gjennom urolige tider, og kanskje styrke organisasjonsgraden i deler av bransjen der vi har et potensiale, f.eks. i produksjonsbransjen?

Kontingentsystemet

Det har i perioden vært gjort et grundig arbeid med et landsstyrenedsatt utvalg bestående av tillitsvalgte og deltakere fra sekretariatet, for å vurdere NJs kontingentsystem. Det er gjort omfattende beregninger av forskjellige inntektsnivåer og ulike medlemsgrupper og hvordan ulike endringer av kontingentsystemet ville slå ut for disse. Alle beregninger viser at noen medlemsgrupper vil komme så uheldig ut at landsstyret har konkludert med at det ikke er hensiktsmessig å gjøre endringer. NJ må imidlertid være mer bevisst på hvordan vi kommuniserer rundt medlemskontingenten.

Landsstyret foreslår å videreføre dagens kontingentsystem.

Vedtaket for 2025 innebærer at kontingenten for de fleste medlemmene (før skattefradrag) er på 834 kroner i måneden, dvs 10 008 kroner for et helt år. Dette gjelder medlemmer med en inntekt på 625 500 kroner eller mer. Tjener man under dette, synker kontingenten gradvis ned til 386 kroner (beregnes som 1,6 prosent av årslønn) per måned. Dette gulvet nås for de som har en inntekt på 289 500 kroner eller mindre. Medlemmer på sluttpakke eller arbeidsledige får også denne laveste ordinære kontingenten.

Landsstyret har fullmakt til å fastsette en egen kontingent for studenter, pensjonister og medlemmer som betaler redusert kontingent. For 2025 er det vedtatt en årskontingent på 588 kroner for studenter og 720 kroner for pensjonister. Nyutdannede kan fortsette på studentkontingent på samme vilkår i ett år etter endt utdanning. Den reduserte kontingenten som kan gis medlemmer som er midlertidig ute av redaksjonelt arbeid, dobbeltorganisert eller har en vanskelig økonomisk situasjon er satt til 121 kr pr måned.

Landsstyret har også fullmakt til å bruke tidsbegrenset redusert kontingent som mulig redskap i vervearbeidet. Det ble gjennomført en en måneders vervekampanje i 2023, med gratis kontingent. Antallet innmeldinger varierer fra måned til måned og fra år til år, men det så dessverre ikke ut til at denne kampanjen gav noen særskilt økning i antall innmeldinger.

NJs sekretariat har fullmakt til å fastsette det enkelte medlems kontingent i tråd med landsmøtets og landsstyrets vedtak og står for den praktiske innkrevningen.

NJs økonomi

Perioden 2023–2024 er organisasjonen tilbake til ordinær drift etter pandemien, men er preget av den samme prisveksten som resten av samfunnet.

Regnskapet for 2024 legges først fram til godkjenning for landsstyret tett opp til landsmøtet, og det er regnskapene for 2022 og 2023 som skal behandles av landsmøtet 2025.

I 2022 gikk kontingentinntektene opp med over 2,7 millioner kroner fra året før, til nesten 49,6 millioner kroner, mens kostnadene gikk opp fra vel 61,6 millioner til nesten 66,4 millioner. Med andre inntekter endte samlet resultat på nesten 850 000 kroner, mot et budsjettert underskudd på 2,7 millioner kroner.

I 2023 økte kontingentinntektene med 3,3 millioner kroner til 52,9 millioner kroner. Kostnadene gikk med vel 2 millioner kroner i underskudd, noe som fortsatt var 0,4 millioner bedre enn budsjettert.

Med bakgrunn i solid egenkapital vedtok landsstyret å opprette to nye stillinger i sekretariatet.

En stilling styrker arbeidet med medlemsverving, og det er særlig arbeidet opp mot produksjonsbransjen som har resultert i at NJ er engasjert i en del av bransjen som er relativt ny for oss. Den andre stillingen arbeider med bransjens rammebetingelser gjennom politiske prosesser og påvirkningsarbeid, særlig nå med å få de politiske partiene til å støtte mulighetene for at de unge skal få tilgang på redaksjonelle medier.

Målet er at budsjetterte underskudd noen år framover, vil erstattes med den mer ordinære budsjettplanen – hvor vi budsjetterer med balanse over de toårige landsmøteperiodene.

Ingen streiker i perioden, ingen bruk av konfliktfondet

Landsstyret har den siste perioden vært opptatt av å styrke konfliktfondet for å stå sterkt rustet i tilfelle streik. Selv om finansinntekter fra fondet kan disponeres til NJs drift av landsstyret, ble hele overskuddet på vel 9,5 millioner kroner tilbakeført til konfliktfondet i 2023. Landsstyret har også forskuttert at finansinntekter for 2024, skal forbli i fondet.

Journalistens økonomi

Journalistens økonomi var god ved inngangen til perioden, men har pga annonsesvikt, blitt svært krevende de siste to årene. Redaksjonen reduserte fra fem til fire ansatte i 2023 og overføringen fra NJ til Journalisten er økt mer enn prisstigning inn mot 2025. Landsstyret mener med dette at bidraget til Journalisten er på riktig nivå.

NJs formålskapital

Størsteparten av NJs formålskapital (egenkapital) er belagt med restriksjoner. Konfliktmidlene og vederlagsmidlene er de to store postene her. Den frie formålskapitalen (egenkapitalen) kan imidlertid landsstyret velge å bruke på drift eller andre særskilte prosjekter. Det er fortsatt rom for å bruke av denne til aktivitet og de økte ressursene i

sekretariatet, men det er viktig å passe på at organisasjonen har en god buffer til uforutsette utgifter og nødvendige aktiviteter.

Forvaltning av NJs midler

I denne perioden har vi vurdert hvordan vi best kan balansere avkastning og sikkerhet for sparepengene våre. Etter en anbudskonkurranse har vi byttet forvalter til Pareto Asset Management. Vi endret samtidig sammensetningen av midlene for driftsfondet, for å plassere noe av midlene i aksjefond.

Driftsfondet står nå med 70 prosent i obligasjoner og 30 prosent i aksjefond. Konfliktfondet er plassert med 60 prosent i obligasjoner og 40 prosent i aksjefond som før. Vederlagsfondet og solidaritetsfondet er som før plassert 100 prosent i obligasjoner.

NJs fond skal forvaltes på en etisk forsvarlig måte, og unngå investeringer i aktører som undergraver pressefrihet eller arbeidstakeres rettigheter. Det vektlegges å gjennomføre klimavennlige investeringer der dette er mulig.

Prinsipper for forvaltning av vederlagsmidler

Norsk Journalistlag forvalter vederlagsmidler fra Kopinor og Norwaco på vegne av alle opphavere i bransjen, og det er organisasjonens høyeste organ, landsmøtet, som gjør overordnede vedtak om dette. I forkant av forrige landsmøte ble det foretatt en større gjennomgang for å sikre at dette skjer i tråd med ny lovgivning på området. Landsmøtet 2023 vedtok «Prinsipper for forvaltning av vederlagsmidler» (se vedlegg).

Det er ikke skjedd vesentlige endringer på området i perioden, og landsstyret foreslår å videreføre vedtaket fra sist.

Landsmøtet og landsstyrets vedtak påvirker økonomien

Vedtak som gjøres på landsmøtet kan påvirke NJs framtidige økonomi. Dersom det f.eks. besluttes større organisatoriske eller tekniske endringer, vil det være behov for å stille midler til disposisjon for dette arbeidet – som kan være større enn det som kan tas på normal drift.

Økt aktivitet eller større investeringer på ett område kan bety at annen aktivitet må tas ned, evt om ressurser hentes fra egenkapital. Besparelser gjennom pandemien har gitt anledning til å øke aktiviteten i de ordinære budsjettene i en periode, og det har derfor ligget til grunn at foregående periode og de neste få årene kan budsjetteres med mindre underskudd.

Prioriterte områder:

- **Et arbeidsliv å leve av og med**
Organisasjonen må være forberedt på kamp for å etablere nye tariffavtaler, og utvikle eksisterende avtaler for alle medlemsgrupper.
- **Ansvarlig utvikling av morgendagens journalistikk**
Sekretariat og tillitsvalgte må ha ressurser til kompetanseutvikling og arbeid med opphavsrettsspørsmål, f.eks. knyttet til kunstig intelligens.
- **En fremtidsrettet organisasjon**
NJ må utvikle seg med bransjen, og en større gjennomgang vil kreve tid og penger. Nye medlemsgrupper eller behov i medlemsmassen kan kreve omstilling og investeringer.

Forslag nr. 800

Forslagsstiller: Landsstyret

Overordnede økonomiske mål for NJs drift i perioden 2025 - 2027

- Aktivitetsnivået i organisasjonen skal balanseres ut fra inntektene, men det er rom for å bruke noe av egenkapitalen (formålskapitalen) for å sikre god drift.
- Ressursbruken skal bygge opp under NJs formål og de vedtak landsmøtet gjør, særlig knyttet til tiltaksplan og program.
- På vei inn i en noe mer usikker økonomisk framtid for bransjen, må organisasjonen være bevisst på bruken av midler til drift og aktiviteter.
- Det skal arbeides for å styrke tilgjengelige ressurser for eventuelle konflikter.
- Landsstyret må være forberedt på nødvendige, kostnadskrevene og raske omstillinger dersom den økonomiske situasjonen eller andre forhold tilsier det.
- Prinsippene for bruken av vederlagsmidlene videreføres som vedtatt på landsmøtet i 2023.
- Dagens kontingentsystem videreføres som tidligere.